

**EVA PRIMER**

Päiväys: 2.6.2008

Edellinen päiväys: 28.11.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

1. AINEEN TAI VALMISTEEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Kemikaalin tunnistustiedot****1.1.1 Kauppanimi**

EVA PRIMER

1.1.2 Tunnuskoodi

T1428

1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus**1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna**

Kenkäteollisuuden liuotinhenteinen polypropyleenipohjainen pohjustusaine

1.3 Valmistajan, maahantuoja tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja tai muu toiminnanharjoittaja**

KIILTO OY

1.3.2 Yhteystiedot**Katuosoite**

Tampereentie 408

Postinumero ja -toimipaikka

33880 LEMPÄÄLÄ

Postiosoite

PL 250

Postinumero ja -toimipaikka

33101 TAMPERE

Puhelin

0207 710 100

Telefax

0207 710 101

Sähköposti

productsafety@kiilto.com

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

+358 (0)9 471 977

Myrkytystietokeskus

Haartmaninkatu 4

00290 Helsinki

FINLAND

2. VAARAN YKSILOINTI

F - Helposti syttyvä

Xn - Haitallinen.

Ärsyttää ihoa. Terveydelle haitallista: pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa vakavaa haittaa terveydelle hengitettynä.

Voi olla vaarallista sikiölle. Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä. Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat****3.1.1****CAS/EY-
numero ja
rek.nro**

108-88-3

3.1.2**Aineosan nimi**

Toluenei

3.1.3**Pitoisuus**

90-98 %

3.1.4**Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja
muut tiedot aineosasta**

F; R11; Repr.Cat.3; R63; Xn; R48/20-65; Xi; R38; R67

3.1.7 Muut tiedot

Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

EVA PRIMER

Päiväys: 2.6.2008

Edellinen päiväys: 28.11.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

4. ENSIAPUTOIMENPITEET

- 4.1 Erityiset ohjeet**
Ei vaaroja, jotka vaativat erityisiä ensiapuohjeita.
- 4.2 Hengitys**
Siirrettävä raittiiseen ilmaan. Pidettävä lämpimänä ja rauhallisessa paikassa. Annettava happea tai tekohengitystä tarvittaessa.
- 4.3 Iho**
Pestävä saippualla ja vedellä.
- 4.4 Roiskeet silmiin**
Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta. Otettava yhteys lääkäriin mikäli oireet jatkuvat.
- 4.5 Nieleminen**
Potilas viedään välittömästi sairaalaan. Ei saa oksennuttaa. Syötävä hiilitabletteja.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET

- 5.1 Sopivat sammutusaineet**
Hiilidioksidi (CO₂), jauhe, vahto
- 5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa**
Palossa muodostuu terveydelle haitallisia ja myrkyllisiä kaasuja.
- 5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten**
Tulipalossa käytettävä paineilmalaitetta.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä**
Katso kohta 8
- 6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä**
Estettävä tuotteen pääsy viemäriin.
- 6.3 Puhdistusohjeet**
Imeytettävä inerttiin huokoiseen aineeseen. Hävitys: kts. kohta 13

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Käsittely**
Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty. Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti.
- 7.2 Varastointi**
Säilytettävä tiiviisti suljettuna kuivassa, viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

- 8.1 Altistumisen raja-arvot**
- | | | | | |
|------------------------|---------|-----------------------------|--------------------------------|--|
| 8.1.1 HTP-arvot | | | | |
| 108-88-3 | Tolueni | 50 ppm (8 h) | 100 ppm (15 min) | |
| | | 190 mg/m ³ (8 h) | 380 mg/m ³ (15 min) | |
| | | luett.v.1998 | | |
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- 8.2.1 Työperäisen altistumisen torjunta**

EVA PRIMER

Päiväys: 2.6.2008

Edellinen päiväys: 28.11.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdesta. Järjestettävä sopiva imutuuletus koneistojen yhteyteen. Ruiskutettaessa on käytettävä raitisilmasuojainta, ellei riittävää ilmastointia voida järjestää. Kädet pestävä ennen taukoja ja työpäivän jälkeen. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Jos ilmanvaihto on puutteellinen, on käytettävä liuotinhöyryjä pidättävää hengityksensuojainta - suodintyyppi A2. Ruiskutettaessa käytettävä tarvittaessa hiukkassuodattimella varustettua yhdistelmä hengityssuojainta tyyppi A2/P2

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Kumi- tai muovikäsineet.
EN 374n mukaiset suojakäsineet.

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Suojalasit.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Läpäisemätön vaatetus.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)**

liuos, väritön, aromaattinen haju

9.2 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.1	pH	-
9.2.2	Kiehumispiste/kiehumisalue	+110°C (Tolueeni) (myös tuotteen)
9.2.3	Leimahduspiste	+4°C (Tolueeni) (myös tuotteen)
9.2.5	Räjähdysominaisuudet	
9.2.5.1	Alempi räjähdysraja	1.2 til%
9.2.5.2	Ylempi räjähdysraja	7.1 til% (Tolueeni) (myös tuotteen)
9.2.7	Höyrynpaine	-
9.2.8	Suhteellinen tiheys	n. 0.87 kg/dm ³ / 20 °C
9.2.9	Liukoisuus	
9.2.9.1	Vesiliukoisuus	liukenematon
9.2.9.2	Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)	-
9.2.10	Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	-
9.2.11	Viskositeetti	-
9.3	Muut tiedot	
		Itsesyttymislämpötila +480 °C (Tolueeni) (myös tuotteen)

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Vältettävät olosuhteet**

Höyryt saattavat muodostaa räjähtävän seoksen ilman kanssa.

10.2 Vältettävät materiaalit

Liuottaa muutamia muoveja.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Palossa muodostuu terveydelle haitallisia ja myrkyllisiä kaasuja. Hiilidioksidi saattaa riittävässä pitoisuuksissa vaikuttaa tukahduttavasti. Hiilimonoksidi eli häkä on myrkyllistä hengitettynä.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Välitön myrkyllisyys**

EVA PRIMER

Päiväys: 2.6.2008

Edellinen päiväys: 28.11.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

Suurien höyrypitoisuuksien hengittäminen voi alentaa keskushermoston toimintaa ja aiheuttaa huumausta. Voi aiheuttaa päänsärkyä ja huimausta.

LD₅₀ = 3000-6000 mg/kg, LD50/suun kautta/rotta, LD₅₀ = 8400-18000 mg/kg, LD50/ihon kautta/kani, LC₅₀ = 3330-7680 mg/m³, hengitysteitse, rotta, .

11.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys

Pienten liuotinhöyrypitoisuuksien hengittäminen ärsyttää hengityselimiä ja limakalvoja. Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta. Ärsyttää ihoa.

11.3 Herkistyminen

-

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys

Altistuminen kattoarvoa korkeammille liuotinhöyryjen pitoisuuksille saattaa aiheuttaa haittaa terveydelle, kuten esim. limakalvon ja hengityselinten ärsytystä sekä munuaisten, maksan ja keskushermoston vaurioita. Voi olla vaarallista sikiölle. Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.

11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin

Liuotinhöyryjen hengittäminen voi aiheuttaa huimausta. Ärsyttää ja kuivattaa ihoa. Höyryt saattavat ärsyttää silmiä, nenää, kurkkua ja keuhkoja. Kosketus silmien kanssa voi aiheuttaa ärsytystä.

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Ekotoksisuus****12.1.1 Myrkyllisyys vesieläimille**

LC₅₀ = 58 mg/l / 24 h / kala = Xn - Haitallinen.

12.2 Kulkeutuvuus

Tuote haihtuu helposti maan ja veden pinnalta. Eräät bensiinihiilivedyt liukenevat osittain veteen, kuten benseeni, tolueni, etyylibenseeni, ksyleeni, joten ne haihtuvat nopeasti (puoliintumisaika laboratoriossa 2 tuntia). Tuote voi läpäistä maaperän sekä kulkeutua pohjaveteen, jonka mukana liukoisimmat aineosat leviävät. Anaerobisissa olosuhteissa hajoaminen erittäin hidasta. Tuote ei absorboitu maaperään tai sedimentin orgaaniseen aineeseen. (log K_{oc} = 1.5 - 2.3)

12.3 Pysyvyys ja hajoavuus**12.3.1 Biologinen hajoavuus**

BOD₂₈ ThOD: Helposti biologisesti hajoava.

12.3.2 Kemiallinen hajoavuus

Ei hydrolysoitu vedessä. Ilmakemiallisesti hajoava. (puoliintumisaika: 3 >TUNh<TUN - 1.8 >2VRKd<2VRK)

12.4 Biokertyvyys

log K_{ow} 2.7 BCF = 1.6-380 kala Aine ei ole kertyvää.

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Tuotetta tulee käsitellä huolellisesti, eikä saa päästää maaperään, viemäriin tai vesistöön.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

Tuote Pienet määrät kuivatetaan ulkoilmassa kuiviin. Suuret määrät toimitetaan kunnalliseen ongelmajätteiden vastaanottopaikkaan tai Ekokem Oy:lle.

Pienpakkaus voidaan tyhjennettynä ja hyvin tuuletettuna toimittaa järjestettyyn kierrätykseen.

Tynnyri tulee tyhjäksi valutettuna ja hyvin tuuletettuna hyödyntää toimittamalla se tynnyreiden uusiokunnostusta hoitavalle yritykselle tai Ekokem Oy:lle.

Tuulettamattomana tyhjäksi valutettu pakkaus on räjähdysvaarallinen.

EWC-koodi 070704 - muut orgaaniset liuottimet, pesunesteet ja kantaliuokset

14. KULJETUSTIEDOT

14.1 YK-numero 1294

14.2 Pakkausryhmä II

EVA PRIMER

Päiväys: 2.6.2008

Edellinen päiväys: 28.11.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

14.3	Maakuljetukset	
14.3.1	Kuljetusluokka	3
14.3.2	Vaaran tunnusnumero	33
	ADR/RID-varoituslipukkeet	nro 3
14.3.3	Rahtikirjan mukainen nimitys	tolueeni
14.3.4	Muita tietoja	3(b)
14.4	Merikuljetukset	
14.4.1	IMDG-luokka	3
14.4.2	Oikea tekninen nimi	Toluene
	Pakkausryhmä	II
	IMO-Varoituslipukkeet	3
14.5	Ilmakuljetukset	
14.5.1	ICAO/IATA-luokka	3
14.5.2	Oikea tekninen nimi	Toluene
	ICAO-Varoituslipukkeet	no 3 "Flammable liquid"

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1	Varoitusetiketin tietoja	
	EY-numero 203-625-9	
15.1.1	Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi	
	F	Helposti syttyvä
	Xn	Haitallinen
15.1.2	Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet	
	Toluenei	
15.1.3	R-lausekkeet	
	R38	Ärsyttää ihoa.
	R48/20	Terveydelle haitallista: pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa vakavaa haittaa terveydelle hengitettynä.
	R63	Voi olla vaarallista sikiölle.
	R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
	R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
15.1.4	S-lausekkeet	
	S16	Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty.
	S24/25	Varottava kemikaalin joutumista iholle ja silmiin.
	S36/37	Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä.
	S62	Jos kemikaalia on nielty, ei saa oksennuttaa: hakeuduttava välittömästi lääkärin holtoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti.
15.1.5	Eräitä valmisteita koskevat erityisvaatimukset	
	Vähittäismyyntipakkauksiin lisäteksi: Säilytettävä lasten ulottumattomissa.	

16. MUUT TIEDOT

16.1	Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista	
	R11	Helposti syttyvää.
	R38	Ärsyttää ihoa.
	R48/20	Terveydelle haitallista: pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa vakavaa haittaa terveydelle hengitettynä.
	R63	Voi olla vaarallista sikiölle.
	R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
	R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

EVA PRIMER

Päiväys: 2.6.2008

Edellinen päiväys: 28.11.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

16.4 Lisätiedot

Jarmo Paavilainen

16.5 Käytetyt tietolähteet

Lainsäädäntö ja raaka-ainetoimittajien antama tieto, Sax's "Dangerous Properties of Industrial Materials."